

A l'atenció de la Direcció General de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya,

Les entitats sotasignants ens adrecem a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya per expressar la nostra indignació davant el manteniment de relacions econòmiques i contractuals amb empreses vinculades a greus vulneracions dels drets humans, del dret internacional i del dret ambiental, concretament Israel Chemical Limited (ICL) i Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF).

Hem tingut coneixement que FGC manté vigent un contracte de transport de mercaderies amb ICL Iberia, renovat l'any 2019 per un període de 30 anys, que permet a la companyia l'ús de quatre trens diaris de 21 vagons, els set dies de la setmana, per al transport de potassa des de les mines del Bages fins al Port de Barcelona. Igualment, FGC utilitza material ferroviari fabricat per CAF, empresa que participa en projectes vinculats als assentaments israelians il·legals en territori palestí ocupat.

Com a empresa pública de la Generalitat de Catalunya, FGC està obligada a actuar d'acord amb els principis de legalitat, integritat, respecte dels drets humans i coherència amb els compromisos assumits per les institucions catalanes.

La nostra petició es fonamenta en un marc jurídic clar. La Cort Internacional de Justícia, en la seva Opinió Consultiva de 19 de juliol de 2024 sobre les conseqüències jurídiques derivades de les polítiques i pràctiques d'Israel al Territori Palestí Ocupat, va concloure que l'ocupació israeliana és il·legal i que tots els Estats tenen l'obligació de no reconèixer com a lícita la situació creada per aquesta ocupació, de no prestar ajuda ni assistència al seu manteniment i d'adoptar mesures per impedir relacions comercials o d'inversió que contribueixin a sostenir-la.

Aquesta obligació resulta especialment rellevant per a les administracions públiques i les empreses participades per les institucions públiques, que han d'assegurar que la seva activitat econòmica no contribueix directament o indirectament al manteniment de situacions declarades il·legals pel dret internacional.

A Catalunya, aquesta responsabilitat ha estat reforçada per la resolució aprovada pel Parlament de Catalunya el juliol de 2025, que insta a la Generalitat de Catalunya a incorporar clàusules que garanteixin que en l'execució dels contractes de les empreses no es realitzin activitats contràries als convenis de l'organització Internacional del Treball, a la Directiva europea 2024/1760, al Pla d'Acció Nacional d'Empreses i Drets Humans, al Dret Internacional dels Drets Humans i al Dret Internacional Humanitari.

En aquest context, ens preocupa especialment la relació contractual que FGC manté amb ICL Iberia.

La preocupació no es fonamenta únicament en l'origen israelià de la companyia, sinó en l'existència de greus antecedents relacionats amb vulneracions dels drets humans, del dret internacional i del dret ambiental.

A Catalunya, l'activitat minera desenvolupada per ICL al Bages ha estat objecte de nombroses denúncies, procediments judicials i resolucions administratives per l'impacte ambiental derivat de l'acumulació de residus salins procedents de l'extracció de potassa. Els excedents de sal acumulats durant dècades han provocat la contaminació d'aqüífers i cursos fluvials, la salinització dels sòls i afectacions sobre els ecosistemes, les activitats agrícoles i els recursos hídrics de la conca del Llobregat, que abasteix milions de persones.

Diverses resolucions del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i del Tribunal Suprem han obligat l'empresa a retirar part dels residus acumulats als runams salins i a restaurar els espais degradats. Així mateix, directius de l'antiga Iberpotash van ser condemnats penalment per delictes ecològics relacionats amb la salinització de les aigües, i els tribunals continuen requerint a l'empresa l'execució efectiva de les mesures de restauració ambiental.

A aquests antecedents ambientals s'hi afegeixen les activitats d'ICL en el context de l'ocupació israeliana del territori palestí. Segons investigacions de l'organització israeliana Who Profits, la filial Dead Sea Works explota recursos minerals situats a la conca nord del Mar Mort, en Territori Palestí Ocupat, i ha mantingut relacions comercials amb assentaments israelians il·legals a Cisjordània i al Golan siríà ocupat. Aquestes activitats contribueixen econòmicament al manteniment d'una situació declarada il·legal pel dret internacional.

A més, existeix documentació pública sobre els programes de suport material i financer que ICL manté amb unitats de l'exèrcit israelià. Aquest suport ha estat reconegut pel mateix Ministeri de Defensa d'Israel i inclou iniciatives destinades a soldats en servei i reservistes. Aquestes pràctiques es produeixen en un context en què l'Estat d'Israel està sent investigat davant la Cort Internacional de Justícia i el Tribunal Penal Internacional per presumptes crims internacionals comesos contra la població palestina.

També resulta especialment indignant el paper d'ICL en la cadena de subministrament de fòsfor blanc. Investigacions independents han documentat que filials de la companyia han subministrat fòsfor blanc a l'exèrcit dels Estats Units per a la seva incorporació en projectils fabricats a les instal·lacions de Pine Bluff Arsenal. Organitzacions com Amnistia Internacional han documentat posteriorment l'ús d'aquest tipus de munició per part de l'exèrcit israelià a Gaza i al Líban.

Igualment preocupant és la relació de FGC amb CAF. Des de 2019, CAF participa conjuntament amb la companyia israeliana Shapir en l'ampliació, explotació i manteniment del Tren Lleuger de Jerusalem, una infraestructura que connecta assentaments israelians il·legals situats en territori palestí ocupat amb Jerusalem Oest. Aquest projecte contribueix directament a la consolidació de l'annexió i de la política de colonització israeliana, en contradicció amb nombroses resolucions de les Nacions Unides i amb l'opinió consultiva de la Cort Internacional de Justícia. A més, actualment la Fiscalia està estudiant una denuncia interposada per sis organitzacions de la societat civil pel rol de CAF en l'ocupació israeliana.

En aquest sentit és rellevant saber que CAF va ser incorporada a la base de dades de les Nacions Unides el passat mes de setembre, per operar en assentaments il·legals israelianes en territori ocupat palestí, i que administracions com l'Ajuntament de Barcelona no estan contractant a empreses que estan en aquesta base de dades. De la mateixa manera, 6 organitzacions de la societat civil van posar una denuncia a la Fiscalia a la direcció de CAF pel seu rol en l'ocupació israeliana.

Per tot l'exposat, exigim a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya:

1. Que revisi de manera urgent la compatibilitat dels seus contractes vigents amb ICL Iberia i CAF amb les obligacions derivades del dret internacional, de la resolució aprovada pel Parlament de Catalunya i dels seus propis compromisos ètics.
2. Que elabori i faci pública una avaluació de diligència deguda en matèria de drets humans respecte a les seves relacions contractuals amb aquestes empreses.
3. Que adopti les mesures necessàries per evitar qualsevol contribució directa o indirecta al manteniment de situacions declarades il·legals pel dret internacional o a vulneracions greus dels drets humans.
4. Que iniciï els procediments necessaris per posar fi a les relacions contractuals amb ICL Iberia i CAF, en coherència amb els principis de respecte als drets humans, la justícia ambiental i el dret internacional que han de regir l'actuació de qualsevol empresa pública.

Les institucions públiques catalanes tenen avui una responsabilitat especial per garantir que els recursos públics no contribueixen a sostenir activitats incompatibles amb els drets humans, la legalitat internacional i la defensa de la pau.

Restem a l'espera de la seva resposta.

Atentament,

Boicot ICL

Coalició Prou Complicitat amb Israel

Associació SUDS

Institut Novact de Noviolència

